

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta " 3.— " 4.50
za četrt leta " 1.50 " 2.25

Z "Novičarjem" vred:

za vse leto gl. 7.—
za pol leta " 3.50
za četrt " 1.75

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč«

Oglaš in omenila se račune po 8 nov vrnica v postu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku prvega četrtletja vabimo svoje naročnike, da sedaj ponové svojo naročbo za nadalje in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnosajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Naglašati nam je še, da se bomo v prihodnjem letu izdatneje bavili z delavskimi, obrtnimi in poljedelskimi zadevami.

Ker pa vsopredno z razvijanjem naroda narasča tudi naloga našemu listu tako, da je nismo več mogli primerno izvrševati pri najboljši volji, izdajali bomo odslej vsako soboto prilogo z imenom "Novičar".

Cene "Edinosti" in "Novičarja" so:

za vse leto:

"Edinost" brez "Novičarja" gl. 6.—
" " z "Novičarjem" " 7.—
"Novičar" sam (po pošti) " 1.80

za pol leta:

"Edinost" brez "Novičarja" gl. 3.—
" " z "Novičarjem" " 3.50
"Novičar" sam (po pošti) " —.90

za četrt leta:

"Edinost" brez "Novičarja" gl. 1.50
" " z "Novičarjem" " 1.75
"Novičar" sam (po pošti) " —.45

Posamične številke "Edinosti" se dobivajo po tabakarnah v Trstu po 5 kr., v Gorici in Ajdovščini po 6 kr.; posamične številke "Novičarja" po 2 kr.

Uredništvo in upravništvo.

PODLISTEK.

O Simonu Gregorčiču.

Predavanje gosp. profesorja dra. Karola Glaserja v tržaški čitalnici dne 17. decembra 1892.

(Dalje).

Iz zvezd hoče pesnik poviti venec in s tem vencem ovenčati Slavo, (Poez. II. 7); to "Slavo" pa primerja mavrici. (V eno, oh, se ne združé P. II. 13), objemajoč sedmero hčerá, ki se — žal — ne združé. Tim bolj pa bi se naj združili vsi Slovenci, "pri Slavi prisegli ljubávi si vekomaj", (Bratje, v kolo se vstopimo P. II. 17). Vesled tega priporočuje, naj si zgrade narodni dom, (Naš narodni dom P. II. 94):

Bog živi vse Slovane,
Pod streho hiše ene.

Kakor se življenje posameznika, tako se tudi razvitek in žitek raznih narodov more primerjati čolnu ali ladji. Tako želi Gregorčič "Čolniku", (Kres 1882, 365), katerega povsod spremlja pesnikova duša, da naj srečno privesla k kočici na produ. Posebno duhovita in polna globokih čutov

Državni poslanec Ivan Nabergoj pred svojimi volilci.

Na povabilo drž. poslanca gospoda Ivana Nabergoja zbralo se je dne 8. t. m. v Mallyjevi dvorani kacic 40 volilcev, da čujejo poročilo o njega delovanju v državnem zboru.

Prešednikom temu shodu je bil na predlog volilca Miheliča izvoljen vsklikom g. dež. poslanec Ivan Martelanc iz Barkovelj, kateri je najpoprej pozdravil zbrane volilce in potem predstavil vladnega zastopnika, svetovalca Vidica.

Izpolnivši te formalnosti dal je gosp. predsednik besedo gosp. poslancu Ivanu Nabergoju, ki je na to poročal nekako tako-le:

Častiti volilci!

Ne dolgo temu izrazila se je v listu "Edinost" želja, naj bi tudi jaz enkrat povabil svoje volilce, da jim pojasnim sedanje politično položanje.

Radi pomanjkanja časa in drugih obilnih poslov ni mi bilo mogoče takoj ugoditi opravičenim zahtevi tej. Sedaj pa, ko mi je nekoliko časa na razpolago, povabil sem vas, častiti volilci, da vam v kratkih potezah poročam o parlamentarnem položanju ter o svojem skromnem delovanju.

Ko je leta 1879. prevzel grof Taaffe vladno krmilo v svoje roke, bila mu je glavna skrb, zvabiti v državni zbor poslance kraljevstva češkega. Poslednji so namreč več let tirali politiko absistence. In res se mu je to posrečilo koj začetkom. A zajedno s češkimi poslanci vstopili so tudi češki plemenitaži v državni zbor.

Sestavila se je potem večina iz Slovencev, Poljakov, Čehov, češkega plemstva, Rumuncev in nemških konservativcev — desnica.

8 prvega se je delovalo res zložno in se je obrnilo marsikaj na bolje. Ker se je pa vlada pozneje obotavljala izvrševati program desnice, jela se je posladsnja rušiti, z bok česar je bila vlada v velikih skrbah. Razne nesrečne naredbe vladine, oso-

pa je: "Naš čolnč otmimo", (Slov. 1886, 257. P. II. 154 — 8). Planinski pastirček reši iz valov razlučenega potoka — Laha; odrasli se ne boji globoke reke in kot mož se ne vstraši penečih valov, nego vrže se v morje "naj tuli vihar"; ta čolnč je "narodič" naš:

"Za mano, za mano, kdor je plavar".

Na tako duhoviti in izvirni način, z globokim čutom in s tako prosto narodno besedo še noben slovenski pesnik ni opeval domovine.

Če je draga domovina v nevarnosti, tedaj je treba "Za dom mej bojni grom".

Sedmerim pesnicam je snov vzeta iz vojaškega življenja; pesem: "Za dom mej bojni grom" daleko presega korračnico: "Vojaci na potu"; v treh kiticah govori tukaj o ptičjem rodu, potem o meglici; vojakom na poti se pač ne bo ljubilo modrovati o ptičih in meglicah; tudi ni primerna metafora, da vojaci pravijo: "Tako cvetemo mi"; kako fonija je: "Pomladni ovet odeva svet"; nahaja se v tej kratki pesmici tudi preveč deležij: žgaleč . . . trpeč plavajoč . . . čakajoč.

Troje teh vojaških pesmi opeva ljubzen vojakovih nevest. Najnežnejša in

bito pa takozvane dunajske punktacije, izpodmaknile so tla staročeskim poslancem. Prišli so Mladočehi, ki so sklenili preiti v najstrožjo opozicijo. Temu [posledica je bila, da ni bilo več večine v državnem zboru. Ker pa nobena vlada v konstitucionalni državi ne more vladati brez večine v parlamentu, je bilo naravno, da je grof Taaffe skušal sestaviti tako večino s pomočjo levičarjev. Ker pa menda levičarji preveč zahtevajo in jim grof Taaffe ni mogel ali ni hotel ustreči popolnoma, ostalo je pri prejšnji negotovosti do današnjega dne.

Da pa smo prišli do takih žalostnih parlamentarnih razmer, krivajev prvi vrsti vlada sama, če ni hotela ustreči opravičenim zahtevam prejšnje večine. A koliko so pri tem zakrivil Mladočehi, nočem soditi, ker nisem poklican v to — bližnja bodočnost bode najboljši sodnik.

Toda po mojem menenju spada največ del krivde na nesrečno neslogo mej slovanakimi plemeni in njih zastopniki. Še vedno vlada mej nami staro prokletstvo nesloge in dokler bode trajalo to, nam nikdo ne more pomagati do boljše bodočnosti: ni radikalni ni konservativni poslanci.

Sedaj pa me utegne kdo vprašati: zakaj pa se niste slovenski poslanci pridružili Mladočehom ali pa saj radikalnim Hrvatom?

Kar se tiče Mladočehov povedal sem že prej, da naj sodi bližnja bodočnost, ali so zadeli pravo; glede na radikalne Hrvate pa moram povedati brez obzira, da se jaz za svojo osebo nikakor ne strinjam z njihovimi nazori in težko da bi tako sedanj kakor prihodnji slovenski poslanci mogli odobravati njihovo radikalno politiko, čeravno petorica radikalnih Hrvatov zagotavlja zjedinjeno Slovenijo.

Ker sem ravno omenjal Mladočehov in radikalnih Hrvatov, dovoljeno mi bodi, nekoliko naglašati, kaj zahtevajo jedni in kaj drugi.

najnaravnejša je "Dekletova molitev"; v vroči molitvi se obrača deklé do presvete device naj ljubljena čuva udarcev in ran. Drugo deklé je v vojski zgubilo dragega, drevi hoče iti k poroki "ko bo polno zvezd nebo"; tam najde zvesto srcé.

Kar je bitka smrt ločila
Mila smrt zedini spet!

Preobširno in predolgočasno je "Slovo", ki ga vojak jemlje od drage. Popolnem v narodnem duhu je "Cesarski razglas", nedosežno lep je konec:

Zvestó je cesarju in dragim srcé,
Pozdrav zdaj dekletom, očetom!
Cesarju za vojsko srcé in roke
Oboje na veke dekletom.

Ko so slovanska plemena na Balkanu prišla za orožje proti Turku, so slovenski pesniki z navdušenjem popevali slavne čine hrabrih Slovanov, n. pr. Stritar, Kričan; tudi Gregorčič v "Hajdukovi oporoki" opisuje plemenito rodoljubje bolgarskega hajduka, ki se ne boji umreti; samo to ga boli, da ne more izpolniti svoje pri-sege pred smrtjo: "bolgarsko lepo deželo osloboditi krvoločnega Tučina".

Posebno lep je konec te pesmi, ki

Prvi zahtevajo svoje državno pravo češko, to je samostalno kraljestvo češko. Ako se jim to posreči, ne bi se smeli več mešati v upravo tostranskih kraljestev in dežel in s tem bi bili mi Slovenci odtrgani od onega dela svojih sorodnih bratov, kateri nam morajo biti v bližnji bodočnosti najbolj zavezniki v naši borbi za narodni obstanek.

Isto tako je s težnjami radikalnih Hrvatov, z razliko le, da bi se Mladočehi zadovoljili z nekdanjimi pravimi mejami kraljevstva češkega, dočim hoče petorica hrvatskih poslancev raztegniti svoje hrvatsko pravo celó na Trst in njega okolico, in še dalje: preko meje bistro "Soče".

Častiti volilci! Ako bi vas vprašal, ali odobravate ta program stranke prava, prepričan sem že naprej, da mi odgovorite odločno: Ne! Rad bi videl slov. poslanca, ki bi si upal pri prih. volitvah stopiti pred svoje volilce s programom stranke prava! Mogoče, da mi kdo poreče: Zakaj pa niste ustanovili svoj jugoslovanski klub? Na to mi je odgovoriti, da smo se, koj ko smo prišli na Dunaj, sestali slovensko-hrvatski poslanci, da se posvetujemo, ali ne bi kazalo združiti se v jeden samostalen klub pod imenom jugoslovanskega kluba. Po dolgem in treznem razgovorjanju prišli smo do zaključka, da za sedaj še ne kaže ustanovljati samostalen klub, ker bi se s tem rušila močna skupina Hohenwartovega kluba, koji jedini je zaprečil levičarsko nadvlado. Sicer pa sem jaz s poslancema Peričem in Spinčičem pri tem glasoval za samostalni klub. Ker pa smo bili v odločni manjšini, udali smo se sklepu večine in smo vstopili z drugimi v Hohenwartov klub.

Po vstopu dr. Laginje in Biankinija v državni zbor zahtevalo se je vnovič, da bi se posvetovali radi ustanovitve samostalnega kluba. Ker pa je večina poslancev iz omenjenih razlogov že popred odklonila ta predlog, ostal sem

pripoveduje, kako so žalostno-slovesno pokopali hajduka; na grobu:

Ni rezan kamen, tesan les
En meč navpič, handžar počez.

Ljubezen do ožje slovenske domovine, do širnega Slovanstva razširi se v prsih — pesnika v ljubezen do vesoljnega človečanstva, v nesebično ljubezen do bližnjega. V tem smislu sta si enaka pesnika Stritar in Gregorčič.

Med takimi pesmicami se odlikuje kratka pesmica "Sam", (P. I. 8.) ki zahteva:

Odpri srcé, odpri roké,
Otiraj bratovske solze
Živeti vrli mož ne sme za se.
(„Daritev“ P. I. 25.)

"Samostanski vratar" (P. I. 89—91.) priporočuje:

Odpri srcé in odprte roké
Imej za trpečega brata.

Brez primera v slovenskem slovstvu je v tem obziru pesem: "Življenje ni praznik"

Ne plaši se znoja, ne straši se boja,
Saj možko dejanje krepuje moža . . .
Dolžan ni samo, kar velela mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan.

(„Življenje ni praznik“ P. I.)

tudi jaz pri večini slovenske skupine v smislu svoje obljube, dane pri zadnjem volilnem shodu, da bodem namreč sodeloval v družbi večine slovenskih poslancev. Z ozirom na naše žalostne razmere in nesrečno neslogo (Tu je gosp. poslanec namignil na neko stranko, ne da bi je označil natančneje, rekoč, da bi bilo bolje, da ni nikdar nastala mej nami. Op. ur.) je potreba tem nujnejša, da smo zložni saj slovenski poslanci ter da ne kažemo pred svetom svojega domačega razpora, razsajajočega posebno na Kranjskem.

Mnogo jih je, ki trdijo, da nam ne morejo priti hujši časi, če tudi prestopimo v opozicijo. To pa ni tako, kajti utegne priti še kaj hujšega. Vsega ni smeti soditi po istem kopitu. Mladošohov ne moremo mi posnemati, kajti kdor pozna njih in naše razmere — kjer mestni magistrat brez vzroka odstavlja učitelje (kar se je dogodilo ravnokar nekemu učitelju) ter odreka prav po turško plačo duhovnikom — mora mi pritrditi, da je razlika kakor noč in dan, osobito z ozirom na nas okoličanske Slovence. Imamo-li mi v naši borbi za obstanek občinske avtonomije na razpolago? Ali občinski svet, ali kapital, ali inteligencija? Ali vsaj ne zavisne volilce? Pri Čehih je drugače: oni imajo svoje avtonomne oblasti, bogatstvo, zaveden narod in slednjič plemstvo na svoji strani. Gospodje nasprotniki, če je kdo tukaj, položite roko na srce in sodite trezno: uverjen sem, da mi bode sodba ugodna.

Omenjati mi je še, da smo potem, ko so se razmere shujšale za nas, sklenili, da Hohenwartov klub preneha biti vladna stranka, pridržuje si prosto roko. Sicer pa moram naglašati, da tudi nam ni posebno karcu prirastel omenjeni klub, a tu smo vendar dobili še najbolje prijatelje in zaveznike. Saj priznavajo celo kranjski radikalci Hribar, Tavčar, Murnik itd., da ne kaže rušiti tega kluba, ki je za sedaj jedina zavora navalu nemške levice.

Prihodnost je težko prorokovati, ker čisto pride kaj neverjetnega. Uprav sedaj se kuha, a ne vemo, kaj se izkuha. A že sedaj more se reči, da nič ugodnega za Slovence. Ali naj pride, kar hoče: slovenski poslanci se ne ustrašijo ni groženj ni opozicije in tirjali bodo vedno pravice za svoj narod brez ozira na vlado. Ako nam vlada izpolni naše želje, jo bomo podpirali radi, nikakor pa ne moremo privoliti v status quo — v ohranitev dosedanjega stanja. Potegavali se bomo vsikdar za boljše bodočnost.

„Usode vihar“ primerja valovju ob bregu

A duh se ponosni ne vklanja:
Ti streti me moreš, potrèti nikdar.

(„Na bregu“ P. I. 37.)

Da se pa more človek tako močato postaviti na rob vsem neugodam, mora imeti plemenito srcé. Sree pa je osamela sirota, ki svojega doma nima tu na sveti, nego tam gori, („Sree sirota“ P. I. 75.) kajti svet ga ne ume! Kdo bi ga pa tudi mogel umeti, ker se „svetišče srcé“ brezmejno skrivnostno kot Bog. („Svetišče“ P. I. 72.) Če v hudi zimi („Zimski dan“ P. I. 125) ne poganja „cvetje krasno, takrat naj srcé čuva cvetje“, poshrani v toplo ga zavetje. „Srcé skrivnostno je morjé“ ki prikriva mnogo biserov; če jih hoče vihar vredi na dan, naj jih pobere, kdor koli hoče. („Biserji“ P. II. 48.)

Deklé naj: „Izolzi vae gorjé srcé“ („Le plakaj“ P. II. 56.) in naj uživa zopet srečo.

„Srcé človeško sveta stvar“ je najlepša pesmica o srcu:

En gorek rok — srcé odprè,
En ljub pogled — srcé se vžgè;
En hud pogled — srcé mrjè
En trd izrek — srcé se strè.

(Dalje prih.)

Nekatere dobre stvari so se sklenile vendar v prid kmetom, obrtnikom in delavcem. Velike važnosti za vso državo je odprava vsakoletnega primankljaja pri upravi države ali deficita: doseglo se je ravnotežje v državnih financah.

Sklenile so se:

postava proti ponarejevanju vina, ki pa je ostala, žal, le mrtva črka, tako, da se ponarejajo vina še zdaj, kakor so se poprej;

olajšava pri legalizovanju in pristojbinah za male parcele;

odpis davka za škodo, povzročene po elementarnih ne-
zgodah;

olajšava pri bagatelnih sodnih razpravah in pri vknjižbah malih parcel;

obrtniška postava;
zavarovanje delavcev proti
ne-
zgodam;

odpis davka tistim vinogradom, ki so uničeni po trtni uš;

brezobrestna posojila na 10 let za nove zasadbe po trtni uš uničenih vinogradov.

Za vse te postavbe, katere sem smatral kot koristne, glasovali smo tudi jaz in moji somišljeniki.

Pozornost svojo obračal sem tudi prepotrebni železniški zvezi z notranjimi deželami in južno Nemčijo. Kajti to je bila po mojem menenji velika napaka se strani vlade, da ni popred mislila na tako zvezo, nego je odpravila prosto luko! To bi bila nje sveta dolžnost, kajti tudi za nas okoličane je velike važnosti okolnost, ali Trst napreduje ali nazaduje, ker smo tesno zvezani z mestom. Potegoval se bodem tudi v bodoče po vsej svoji moči za omenjeno železniško zvezo.

Glasoval sem pa tudi proti nekaterim vladnim predlogom, ker sem jih smatral za škodljive. V prvi vrsti proti odpravi proste luke, proti nepotrebnim in škodljivim užitninski črti, proti trgovinski pogodbi z Italijo s tisto famozno vinsko klavzulo, katero bi imenoval trtno uš št. 2 za vse vinorodne kraje naše države; nadalje sem glasoval proti državni podpori za podunovsko parobrodno društvo in proti podpori dunajskim prometnim zgradbam.

Pač pa sem glasoval za podporo avstrijskemu Lloydju, a to sem storil z mirno vestjo kot poslanec trž. okolice. Po odpravi proste luke se slabo razvija trgovina v Trstu in ko bi Lloydja ne bilo, bilo bi še slabše. Sami častiti volilci vedo dobro, kolike važnosti je Lloyd za Trst in okolico.

Marsikaj bi imel še povedati, ali ne storim tega, da se mi poročilo ne raztegne preveč. Omenim le, da so se v tej dobi naši bratje v Dalmaciji in v Kranjski otresli tujega jarma. In tudi v Istri se je obrnilo na bolje, na čemer pa gre seveda v prvi vrsti za sluge požrtvovalnim rodoljubom, ali vendar bi bila labko vlada to preprečila, ako bi hotela postopati brutalno.

Ako torej poštevamo na sploh, smo vendar napredovali nekoliko.

Zelo važna mi je bila tudi zadeva slovenske šole v Trstu. In ni dolgo temu, ko se nam je obečalo slovensko, da nam vlada izposluje to šolo. — Istotako je važna zadeva točarine, koji davek je zelo krivičen in škodljiv, ker ga morajo odrajtovati tudi kmetje poleg družih davščin. Točarina se je dovolila mestu tržaškemu samo še za leto 1893 in to z ozirom na družine dotičnih uradnih in pa na okolnost, da bi bilo težko tako nagloma izvesti spremembo.

Pred dvema leti že potegoval sem se za to, da se na Proseku osnuje obrtniška kamnosekarska šola. Za Prosek sem ne iz sebičnosti, ampak zato, ker smatram ta kraj kot nekako središče in bi šolo pohajali ne samo mladenči iz okolice, ampak

tudi se sosednjega Krasa. Pravijo, da na Krasu nimamo drugega negokamenje: dobro, izkoristimo vsaj to kolikor moči. Dosedaj so naši ljudje opravljali pokamnologomih le najtežavnejša dela, zakaj ne bi se tudi oni izurili za finejša dela.

Ker so se mi tudi v tem pogledu dale obljube, vztrajal sem v nekaki rezervi nasproti vladi.

Tako menim, da sem vam v velikih potezah pojasnil svoje delovanje in sedanje politiško položnje. Zahvaljujem se vam, še enkrat, da ste se udeležili današnjega shoda.

Predsednik Martelanc vpraša, ali nima kdo kaj pripomniti.

Za besedo se oglasi volilec Ivan Balanč s Proseka, zahvaljuje se gospodu poslancu, da nam je dal priliko, čuti njegovo poročilo. Škoda, da je tako slabo obiskan ta shod. Trebalo bi torej prirediti 2 shoda za volilce. Ker pa je g. poslanec Nabergoj zastopnik vsega naroda in ne samo volilcev in imajo tudi nevolilci svoje národne in gospodarske pravice, koje treba braniti, sklical naj bi se javen shod.

Govornik priznava odkritosrčno, da je gospod poslanec storil, kar je mogel. Ako pa je vseh nepovoljen, kriva je v prvi vrsti vlada. Le pogledjmo, kako se postopa v zadevi slovenske šole v Trstu! In kako še le na Dunaju! Pri občnem zboru društva „Edinost“ amenjal je posl. Spinčič, kako je minister Gautsch razžalil slovenske poslance s tem, da je očital posl. Klunu, ki je popred izvrstno govoril o tržaških razmerah, da je vse laž, da ruši mir itd. itd. Posl. Šuklje je sicer zavrnil gosp. ministra, a slovenski poslanci so vendar glasovali za proračun. Na strani take vlade ne bi smeli biti naši poslanci! Kakor znano, je bil profesor Spinčič odpuščen iz službe. In takrat sem čital v „Slovenca“, da konservativni klub bi bil lahko in bi bil tudi pomagal, da ni Spinčič izstopil iz tega kluba. Spinčič pa je izstopil iz tega kluba, ker je videl, da ne more doseči ničesar. Govornik obžaluje, da tudi poslanec Nabergoj ni storil tako. Naj le strašijo, slabše ne more priti za nas. Posl. Laginja je n. pr. v svojem poslednjem govoru razkril take stvari, dogajajoče se v Istri, da se je na njih škandalizoval celo vodja nemške levice in arditni nasprotnik Slovanov, g. pl. Plener. Pri takih odnošajih ni moči odbravati sedanji sistem, ko vendar ne dosežemo prav nič. Mi ne tiramo radikalne politike, kakor se nam očita vedno, ampak zahtevamo še le najskromnejše svoje pravice. —

(Konec prih.)

Naši poslanci in položaj.

Govoril poslanec prof. Fr. Šuklje v 183. seji drž. zbora dne 15. decembra t. l.

(Dalje.)

Ako se tako postopa, potem je seveda perspektiva za nas jako žalostna, če bi se naši stranki še kdaj pesrečilo, dobiti v roke državno krmilo. (Dobro!)

Tudi naučni minister ni posebno srečno utekel. Očitale se mu je marsikaj, ali najhuje, rekel bi višek ogorčenosti, izrazil se je s tem: „Že tako daleč smo prišli, da je učiteljsko mesto za nemščino na učiteljski dobil — Slovenec“. (Klici: Grozno!)

Samo po sebi ni to posebna nesreča in precedenčni slučaj sem jaz sam. Moja malenkost, tako kakor tu stoji, predstavljena je bila za časa liberalnega ministerstva — v čri Auerperg-Lasser — iz službenih ozirov iz slovenske Ljubljane v Dunajsko Novo Mesto in sem tam celih šest let učil gimnazijalno mladino ne samo geografije in zgodovine, ampak tudi nemščine, v kar sem bil postavno kvalifikovan.

Druga nesreča se ni primerila in domišljam si celo, da se je ta ali oni dečko ravno iz nemščine nekaj naučil. Slučaj v Celovci je še bolj smešen. Dotični, za Celovec imenovani učitelj, za katero imenovanje sem naučnemu ministru subjektivno hvaležen, je postavno kvalifikovan za zgodovino in geografijo za zgornjo gimnazijo in za slovenščino in nemščino za spodnjo gimnazijo. Imenovan je bil v prvi vrsti za Celovec zato, da bi učenci, ki se vzgajajo za slovenske ljudske šole, imeli koga, ki bi jih pedagogično in filologično pravilno poučeval v slovenščini. Ali veste, da je ta mož povsem kontemplativne naravi, da se ni nikdar bavil s politiko in vedno živel samo za znanost in za svoj poklic? Na slovenskem zavodu ni nikdar poučeval; 16 let je služboval na moravski deželni srednji šoli v Novem Jičinu, kjer je imel samo z nemščino opraviti (Posl. dr. Trojan: Čujte!) in vendar: že to, da je kranjski Slovenec (Klici: On ne zna več slovenski!) in da se drži svoje narodnosti, ne da bi se umešaval v politiko, že to je zadostovalo, da je postal predmet takim napadom. (Klici na desni: Ostudno!) Potem, gospoda moja, ko je govoril dr. Luggin, prišel je na vrsto tudi naš stari prijatelj in dobrotnik, baron Dumreicher. (Smeš in klici: Čujte! Čujte! — Lep prijatelj!)

Odkrito priznavam: skušal sem narediti si objektivno sodbo o tem politiku in k temu me je vzpodbodel aplomb njegovega nastopanja.

Obžalujem, da častitega gospoda kolege ne poznam po parlamentarnem delovanju. Moja krivda to ni. Kar pa se dostaje njegovega nastopanja kot govornik, morem samo reči, da so njegovi govori nekako žalostno enakomerni, da v njih dokazuje izredno nedostanje idej (Veselo!): vsi njegovi govori sestavljeni so na podlagi dveh motivov; jeden je ooben, drugi stvaren. Osočni motiv ima ost, naperjeno zoper sedanjega naučnega ministra. Časih sem mislil, da izraža ta averzija toliko, kolikor ôte toi que je m'y mette. (Dvigni se, da sedem jaz tja.)

Stvarni motiv pa je izražen v reku: nemška vkupnost. Ni ga Dumreicherjevega govora, da bi tega motiva v njem ne zasledili, in tudi v Celovškem njegovem govoru ga najdemo, samo da je tu še ostreje izražen. Govoril je namreč o „bojni vkupnosti Nemcev“ in mej drugim rekel: „Boj ni samo korošk, ne obseza samo alpskih dežel, to je boj, ki se bje v vsi Avstriji, na severu in na jugu, in splošna sila je uzrok splošni bojni vkupnosti naši.“

Gospoda moja! To se je govorilo dne 13. novembra t. l., štiri dni pred tistim govorom poslanca dr. pl. Plenerja, pri katerem je ta aviral na piščal narodnostnega miru. (Čujte! Čujte! na desni.)

Ako se pri takem postopanju stranke govori o Janovem lici — to primero rabil je gospod poslanec baron Dumreicher — in se to govori o vladi, potem ni čuda, če se mi vidi, da nosijo to glavo druga namera in druga prsa.

Do kakšnih konkluzij pa pridemo potem? Gospoda moja! Ne da se tajiti, da vsaka stranka, ki hoče mir, ublaženje narodnih nasprotstev, da je za vsako stranko še najlaglje, porazumeti se s Slovenci, iz jednostavnega uzroka, ker nimamo državnopravnih bolečin (Posl. dr. Steinwender: Te bodo že še prišle!), ker stojimo brez zadržka na podlogi ustave, in ustave ne sodimo niti tako — rekel bi — burleskno, kakor je to storil včeraj gospod kolega dr. Steinwender. (Jako dobro! na desni.)

Ako se zoper nas tako postopa, do kakšnih konkluzij moramo potem priti, kako odkritost je iskati potem v besedah te stranke? Mislim, da je gospod poslanec dr. pl. Plener jako nesrečno govoril, ko je v svojem govoru o dispozicijskem zakladu z ozirom na ministerskega predsednika rekel: „da moramo danes imeti slabo mnenje o vrednosti samih besed.“

Kakšno vrednost pa imajo besede s te (leve) strani visoke zbornice? (Jako dobro! na desni.) Ali nismo upravičeni — rekel bi — z ozirom na levice spominati se besed, katere govori v Shakespearovem Hamletu kralj: „Besede vzlete, zmisel pa nima perot; besede brez zmisla ne pridejo do neba?“

Toda, gospoda moja, tudi drugi argument ne more zadostovati v to, da bi opravičil postopanje združene levice zlasti zoper moj narod. Jalova je trditev, da mi Slovenci motimo tok vnanje politike in se upiramo trojni zvezi. Ne, gospoda moja, politika se ne tira s čutili, ampak s trezno računajočim razumom in mi Slovenci, ki smo si stavili težavno nalogo, povzdigniti kulturno in narodno zaostali in zanemarjeni narod, mi se držimo le zakona naravnega razuma, ako si pravimo, da imamo doma dovolj dela, da bi gledali čez mejo in si belili glavo s težkimi vprašanji mejnarodne politike.

(Konec prih.)

Različne vesti.

Umrli je dne 7. t. m. deželnega sodišča tržaškega svetovalec g. Teodor Doljak v 41 letu dobe svoje.

Politične vesti. Državni zbor se snide zopet dne 17. t. m. in se bode nadaljevala podrobna razprava o proračunu ministerstva notranjih zadev. Potem pride tudi na vrsto drugo čitanje zakona o prometu z živili. — O pogajanjih radi sestave nove večine v državnem zboru ne vemo drugčega, nego da je grof Taaffe že k sebi pozval zastopnike vseh onih skupin, katere naj bi vstopile v večino. Podrobnosti nise še znane, ali značilno je, da vsi slovanski in konservativni listi pišejo zelo pesemistički. — Na Francoskem vre še vedno radi panamske zadeve. Kazenska pravda v tej zadevi se je že pričela. Dne 9. t. m. so zaprli tudi bivšega ministra Baihanta, ministerstvo pa je odstopilo in je predsednik Carnot naročil Ribotu, da sestavi novi kabinet.

Patriotizem mestne gospode. Povodom nastopa velikega potovanja nadvojvode Frana Ferdinand d'Este bilo je v Trstu navzočih več članov presvetle cesarske hiše. Iz tega uzroka je plapolala na jahti „Greif“ cesarska zastava in so jo ob 8. uri zjutraj pozdravili 21 streli iz topov. Vse inozemske trgovske ladije, nahajajoče se v pristanišču, so pa že popred razobesile zastave dotičnih narodov in tako tudi razna javna poslopja tržaška. Le na mestni hiši ni bilo videti nikake zastave, dasi je stalo pročelje mestne palače ravno nasproti visoki gospodi. Niti potem ni bilo videti zastave, ko je gospodo topov grom opominjal na njih — dolžnost. V mestni palači je bilo vse tiho, a vseh je prešinjala zavest, da je bila demonstrativna ta tišina. Ob 9. uri predpoludne so se pa vzbudili in pokazala se je zastava. Kaj se je neki takega dogodilo, kar je omehčalo srce strogi gospodi? To pogoditi menda ne bi bilo težko, ako pomislimo, da je v istem trenutku došla z Dunaja vest, da je vlada dovolila mestu točarino še za jedno leto. Ta vest je kar hipoma pomagala na noge „patriotizmu“ naše gospode, je-li pa tudi v isti meri vzradostila gospode gostilničarje, manj imovite meščane in okoličane — to pa je zopet drugo vprašanje.

Veliki skupni koncert. Dan 7. t. m., ko se je vršil skupni koncert združenih slovenskih pevskih društev mesta tržaškega in njega okolice, ostane zabeležen zlatimi črkami v kroniki delovanje in napredovanje tržaških Slovencev na glasbenem polju. Koliko da zmoredno v glasbeni umetnosti, pokazali smo sijajnim vsepom pri tem velikem koncertu, kakor še nikoli poprej ne tako. Vážnost tega dne in pa ceno doseženega vsepa popolnila je še okolnost, da je naše občinstvo, radostno vzbunjeno prihitelo v

velikem številu v gledališče „Fenice“ — zbralo se je gotovo nad 2000 ljudij — da se udeleži večera časti in slave za naše pevce. Že sam pogled na tako mnogobrojno število pevcev — kaci 280 — in polno gledališče, napravi na poslušalca ugoden vtis in ko se je zastor dvignil, zavladala je po prostornem gledališču skrivnostna tišina.

Še zborom „Moj zavičaj“ otvorili so pevci svoj program. Pesem ta je krepka, sem ter tja mila, kar so višji in nižji glasovi dobro izveli. Nič manj hvale niso želi zaresni „Bivali Čehové“, vrhunec dovršenosti pa smo slišali pri dr. Ipavčevi „Kdo je mar?“ Ako sta se prvi dve morali ponavljati na splošno zahtevanje, koliko bolj pa še le tretja! To nam je po svojem notranjem bitstvu pravi umetniški, klasiški komad in se je izvel nepričakovano dobro, zatoraj je bilo zaslužno dolgotrajno odobravanje. Naloge solistov so bile primerno razdeljene. Tenor g. J. Macák ima čist glas, poje s čutom, poudarjanje ugaja in izvaja brez težkoče; isto tako njegov spremljevalec, že iz Sežane dobro znani nam g. dr. Gregorin. Tudi bariton, g. Josip Ferluga iz Rojana se lahko ponaša z zvonkim glasom in če ga je bila Muza za kratek motiv popustila — prištevajoč ta neugoden nedostatek drugim okoliščinam — odkazati mu moramo častno mesto mej solisti. In kako trdno je stal zbor! Ni sedal zapeljati, neprestrašen držal se je kot skala in zopet spravi v tir svojega vprašalca. Tisti zvišeni pianissimo, posebno v višjih notah, se kaj teško pojó in vendar je to bilo tako naravno, neprisljano in ljubko, da daje pevce najboljše spridevalo; pomnožili so pa ta efekt basi, ki so znali brzdati jakost svojo, nasprotno pokazali to, kder in koli je bila potreba. To nam je bil užitek, katerega se bomo spominjali še dolgo in z radostjo. Vsi prisotni večaki so bili edini v sodbi, da naši okoličani stojó v petji na precej visoki stopinji tehniške izobraženosti. Zato pa iz dna srca čestitamo pevovodji, g. Sr. Bartelj-u in vsem pevcem. Klidemo vam: Na zdar! Ohranite vaše dobre glasove slovenski pesmi v slavo in čast! A hvaložno se moramo tu spominjati neumorno delujočega predsednika „Slov. pevskemu društvu“, g. prof. dr. Glaserja, kakor tudi trudoljubivega sodelovanja vseh pevovodij pevskih društev okoličanskih. Vsi, vsi so delovali zložno in navdušeno za jeden in isti plemeniti smoter — in zato gre hvala vsem.

In tamburaši?

Poročajoči o njih nastopanju smo zares, verjemite nam, vsikdar v zadregi: kajti zelo težko je povedati kaj novega pri posamičnih njih nastopih, ker so vsikdar izborni — naš ponos, naše veselje. Tudi takrat so vzbujali prave viharje navdušenja in odobravanja, a nam je vstrepečalo srce same radosti, videčim, da sta inteligencija naša, kakor tudi priprosto ljudstvo še dovzetna za lepo in blago in da v nas vendar še ni zamrl blagi idealizem — vzlic mrzli sapi, brijoči po livadah našega javnega življenja. Pač, nekaj novega nam je vendar naglašati o sobotnem nastopu združenih tamburašev: njihovo število. Dá, takega zbora še ni imel pod svojo oblastjo naš mali ali neutrudljivi kapelnik, kakor takrat. Zato pa je vrlim tamburašem šteti v tem večjo zaslugo, da so, vzlic velikemu številu, nijansirali jako fino in razumno. Gosp. kapelnik, drd. Josip Abram, je lahko ponosen na svojih gupenjeh. Odveč bi bilo povdarjati, da so tudi tamburaši morali ponavljati vsako točko.

Pevcem in tamburašem je stal vredno na strani dramatični odsek „Trž. Sokola“ in je igra „Županova Micika“ častno zaključila program sobotnemu koncertu. Tudi igralce je prešinjala zavest, da treba ob tej slovesni priliki podati občinstvu nekaj zares dobrega. In bilo je zares dobro, kar nam je ponudil dramatični odsek „Tržaškega Sokola.“ Igra gospodičin Marice Schmidtove in Tonice Archove je pričala, da sti se ne le pridno učili,

ampak tudi zaglobili v svoji ulogi. Gosp. Križ je igral župana tako naravno in neprisljano, da je bilo čuti le glas pohvale. Gospodje Janša, Gobarski in Umek so igrali istotako gladko. Krona mej vsemi pa gre neprekosljivemu našemu Borovščakovu, kajti njegova igra se je popela visoko nad navadni diletantizem. Njegov „Glažek“ je bil tak, kakoršen je moral biti, da je sicer priprosto dejanje doseglo zaželjeni efekt. Pohvaliti moramo tudi lepi dveterospev v igri — peli so vrli Škedenjci.

Po igri se je pričel ples, ki je trajal do ranega jutra.

Iz kratka: sobotnega vsepa moramo se veseliti tembolj, ker nam je pokazal, koliko zmoredno, ako zares hočemo. Šad sobotnemu koncertu bode — to upamo za gotovo — ta, da se v naših pevskih društvih povzdigne zavest o lastni ceni in o lastnih zmognostih. In če bode tako, potem se niso zastoj trudili oni, ki so se vztrajno zavzemali za idejo skupnega koncerta.

Preplačila pri sobotnem koncertu: A. Kalster 1 gld., Iv. Suban 1 gld., H. B. 60 kr., Iv. Martelanc 1 gld., Klodič vitez Sablodolski 2 gld., N. N. 1 gld., Mat. Trnovec 5 gld., Fr. Dollenz 5 gld., Josip Turk 2 gld., J. Jesenko 5 gld., Gregorič 1 gld., Ivan Šabec 10 gld., družina Mankoč 5 gld., A. Truden 2 gld., N. N. iz Barkovelj 2 gld., G. Candolini 1 gld., V. M. Živic 2 gld., dr. Pertot 20 kron, Ivan vitez Nabergoj 5 gld., Mate Mandić 1 gld., dr. Gustav Gregorin 3 gld., Josip Mahne 5 gld., Anton Pogorelec 2 gld., dr. Miha Truden 5 gld., Kristjan Štoka 2 gld., Frau Godnik 1 gld., Anton Sanein Drejač 1 gld., N. N. 1 gld., N. N. 1 gld., N. N. 1 gld., Ivan Prelog 1 gld., Andrej Zafret 1 gld., Matija Prelec 50 kr., Josip Jamnik 1 gld., N. N. 1 gld., N. N. 1 gld., Economo 20 gld.

Poziv. Oni gospodje, ki so prevzeli razprodajo ustopnic za veliki skupni koncert, so naprošeni, da dopolnjejo takoj dotične avote blagajniku „Slov. pevškega društva“ v Trstu, ker treba zaključiti račune.

„Il Mattino“ se spodtika nad novo izvoljenim županom pomjanskim, g. Beličem imenujoč pa „neznalico“ (analfabeta). Poleg tega mu ga prideva pridevek mašine voditeljev hrvatske stranke ter prorokuje pomjanski občini gotov gospodarski propad, ker se nahaja v rokah slovanskih mož. Najzlobnejšemu tržaškemu listu pač ne more nikdo zameriti, da zapisuje take nesramnosti na rovaš naši stranki, katera je njemu črna kakor sam peklenšček, čeprav bivamo mi Slovani v isti državi ter nosimo iste davke kakor Italijani. Na naš račun je priletelo že mnogo enacij huj-skajočih in nesramnih neresnic od imenovanega lista. „Mattino“ prorokuje pomjanski občini gospodarski propad zato, ker si je izvolila moše svojega mišljenja in prepričanja. A vedi draga duša, da je to storila v prvi vrsti zato, ker slovanski živeli pomjanski pod prejšnjimi voditelji ni dobival nobenih koristi. Enako so storile ali store sčasoma tudi druge občine istrske izvivši se iz jarma lahonskih gospodarjev, kateri navadno strmoglavljajo občine v gmotnem obziru ter rušijo narodne pravice prebivalstva. Zadosten dokaz nam je občina tržaška, ki se bliža bolj in bolj gospodarskemu prepadu. Saj „Mattino“ sam dan na dan siplje žveplo na to gospodarstvo, a zajedno kriviči občinski odbor pomjanski, da bode uničil občino. Ni-li to krivično, očitati komu greh, kojega storiti dosedaj niti prilike imel ni?

Tako delajo pač le zlobne in podle duše.

S Pomjansčine se nam piše: Naša cenjena „Edinost“ v svoji števil. 104 od 28. decembra 1892, in „Naša Slova“, broj 52, od 29. decembra 1892, sta donesli žalostno vest o dogodku z velečast. gosp. Knavsom iz Topolovca. Ves svet se čudi odloku oblastnije, ki ga je

dobil omenjeni gospod! Temu se ni nič čuditi! To so le galantni izrazi! Kadar liberalno-lahonska stranka napada katoliškega duhovnika, tako, da mu je življenje v nevarnosti, se imnuje to „Misfallen“; a kadar si katoliški duhovnik le brani življenje proti nesramnemu napadanju lahonske stranke, imenuje se to: „Aergerniss“. Sicer pa naj bo potolažen naš boritelj, saj ima še druge sobrate, kateri morajo veliko trpeti v ljubezni do svojega naroda: prave žrtve v borbi proti krivici. Bog čuvaj pa, da bi kdo razodel pravično jezo svojo in se zagrozil, utegnil bi dobiti nasvetovano „Marschroute aus der Gegend“.

G. D.

V Slovanski čitalnici tržaški bode v prihodnjo soboto tombola s plesom. Opozarjajoč vse častite člane na to društveno zabavo, vabimo jih k obilni udeležbi.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovale: gđ. Lucija Černe na Greti 1 gld., gđ. Zinka Kastelic 2 gld., Milka 1 gld.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovali so učitelji mesto venca na grob pokojnemu kolegi, g. A. Pakižu iz Lokve, 12 gold.

Vabilo k velikemu plesu „Tržaškega podpornega in bralnega društva“, ki bode v soboto dne 14. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v redutni dvorani gledališča Politeama Rossotti (uhod iz ulice Chiozza). Pri plesu svira oddelek orkestra pešp. št. 87 iz Trsta — Ustopnina je 50 nč. po osebi. Ustopnice se dobivajo že sedaj v uradni družbi (via Stadion 19) in pri gospodu A. Kalanu (via Caserma 6), zvečer plesa pa pri blagajni. P. n. občinstvo je oljudno vabljenok obilni udeležitvi.

Plesni odsek „Delalskega podpornega društva“ vabi na plesni venček, kateri bode v soboto dne 21. t. m. v prostorih Mally-jeve dvorane, ulica Torrente št. 16. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina za gospode 50 novč., gospice so proste.

Hrvatska čitaonica u Kastvu priredi dne 18. januarja v lastnih prostorih „Narodnega Doma“ zabavo zanimivim vspeodom: 1. Sbor: Kastav-gradu, spjevao R. Katalinić, uglasbio M. Brajša. 2. „Dosadni gost“, lakrdija u jednom činu. 3. Pjevanje: „Pripovjetka Jankova i Napitnica noćobdije“ sa sborom iz pučke opere „Zlatka“ od Zajca. 4. Tombola. 5. Ples. — Vstopnina je 1 gld. za osebo, 1 gld. 50 kr. za družino. Darovi se bodo sprejemali hvaložno.

„Rojansko posojilno in konsumno društvo“ imelo je v minolem letu prav ugoden vsep in priobčimo v prihodnji številki nekoliko podatkov o tem. Za danes javljamo samo, da se dividenda na blago izplačuje zadružnikom v tem mesecu v društveni prodajalnici.

Iz Velikih loč dobili smo popravek, da Jože Kocjančič ni bil obsojen — kakor je bilo čitati v „Edinosti“ — radi telesne poškodbe na 6 mesecev, ampak samo na 6 tednov.

„Slovanski Svet“, v 1. št. 1893, ima nasledajo vsebino: 1. Kulturno delo in politika. 2. K stvarnemu položaju. (O češ kem državnem pravu. 3. Liturgija rimske cerkve. Cerkevno petje. 4. Slovenska liturgijska starina. 5. Elegija. Ob novem letu. 6. Prešernova Turjaška Rozamunda, slovenski tekst v latinici in cirilici, ruski sedanjji stareji prevod. 7. Novoj godini na domaku. 8. Biserje i alemovi. 9. Prema komu je rasla. 10. Zlatna slova. 11. Kpa-levnih Marko — sin ajaja. 12. Pripovedka Tolstega. Ali je človeku mnogo zemlje potreba? (Slovenski prevod.) 13. † Afanazij Afanazijevič. Fet. 14. Tetova pesem Bepna. 15. Stotetka ali vinar? 16. Dopisi. (Iz Rusije). 17. Ruske drobtinice. 18. Ogled po slovanskem svetu. 19. Književnost in časopisje.

Javna zahvala.

Podpisani se zahvaljuje najiskreneje združenim tamburaškim zborom in slavnemu dramatičnemu odseku „Tržaškega Sokola“ na upravnem sodelovanju pri koncertu minole nedelje.

V Trstu, dne 9. jan. 1892.

Združeni odbor za skupni koncert.

Zahvala.

Ganeni srce se zahvaljuje na premnogih izrazih sočutja, došlih mi iz raznih krogov o priliki prebitke izgube nepozabljivega brata Antona, nadučitelja v Lokvi pri Divači.

Ob enem se tem potom zahvaljujem za došla voščila k novemu letu ter voščim tudi jaz iz globine prežalostnega svojega srca vsem znancem in prijateljem srečno novo leto!

V Štorjah, 2. januarja 1893.

Emil Pakiž,
učitelj.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep. pa št. 18 poleg kavarne „Univerzo“ priporoča se Slovenem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem JAKOB KUMAR Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 29 104

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini, številka 2, se priporoča tržaški slovenski gospodi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovejši parizki in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 14-52

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v hiši Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sifone. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecila, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskarice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Irene se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Št. 1036

O. š. av.

Natečaj.

V sežanskem šolskem okraji so namestiti ta le učiteljska mesta definitivno ali tudi provizorno:

1. Mesto nadučitelja na dvorazredni ljudski šoli v Lokvi (Corgnale).
2. Mesto učitelja na štirirazrednici v Komnu.

3. Mesto učitelja voditelja na enorazrednici v Velikem dolu.

Prosilci naj vložijo v teku 4 tednov po razglasu tega razpisa v časniku „Osservatore Triestino“ svoje prošnje katere morajo biti spremljene se spričevalom zrelosti in učiteljske sposobnosti, z dokazom avstrijskega državljanstva in pri 1. in 3. z dokazom sposobnosti za subsidiaričen pouk katoliškega verouka, potom predstojnega okrajnega šolskega sveta pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Sežani.

C. kr. okr. šolski svet

Sežana, dne 2. januarja 1893.

Predsednik.

Nova brivnica!

Podpisana priporočata slavnemu slovenskemu občinstvu svojo popolnoma urejeno

BRIVNICO,

katero odpreta dne 24. t. m. v ulici sv. Antona nasproti kavarni „Alla stella polare“ v hiši Teodorovičev.

Priporočata se osebito vsem tržaškim Slovincem, kajti to bode prva in jedina tržaška brivnica, ki je v slovenskih rokah. 1-4

Udana

Pertič i Švrljuga.

Alojzij Suppanz

urur, Corso štv. 39. 10-104

P rodaja in popravlja ure.

Gri ena bol kašalj, hreputavica, premuklost, nazeži zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

mogu se u kratko vrtime izločiti rabljenjem

NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

31 godina sjajnega uspeha

što jih gotovi Prendini, lučbar i lekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prendinijevih kašljnih noči, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponućinaju. Zato treba uvijek zahtijevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima tiskanu na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom.

Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih lekarnah svietu. 1g-52

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-50 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelov kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Inteligentnega moža

veščega pisave v slovenskem jeziku in spretnega v občevarji s strankami sprejme obširno podjetje pod prav ugodnimi pogoji za agenta v službo. Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisi „agent“ upravnistvu tega lista. 2 3

Národní koledar

za navadno leto 1893

se dobiva pri uredniku našega lista.

EPILEPSIJA

(božjast)

ozdravljiva brez povrnitve, tisuči morejo dokazati ta čudezni vspeh znanstva. —

Natančna poročila s povratno marko je pošiljati: 1-13

„Office Sanitas“ Paris

30. Faubourg Montmartre.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9-12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-12 ure dop. Obresti na knjižica. 3%

Plačuje vsak dan od 9-12 ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld. mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni prej.

Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%

Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gld. po 5%

višja zneske od 1000 do 5000 gld. v 4 1/2%

Večje svote po 4 1/2%

Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.

TRST, 23. Aprila 1892.

1-24

Nič več kašlja!

PRSNÍ ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoje za 8 dni 60 nč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtim trupu, žolodčnih boleznih itd. in se lahko uživa o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 nč.

Plašter in tudi tinktura proti kurjem očesom in debeleži kože — cena 3 plaštov za kurja očesa 20 nč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edino zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Pontoni in Gliubici. 10-10

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

J. PSERHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglice, nekaj imenovane univerzalne kroglice, znano domače odvajajoče sredstvo.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanju pošiljati po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr.; 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

12-12

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodeca 40 kr., prosto poštine 65 kr.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodeca 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštine prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštine prosto 65 kr.

Zivljenska esenca stekleničica 22 kr.

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prsni prašek, 1 škatljica 35 kr., poštine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Steudela, posodeca 50 kr., poštine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene; in se na zahtevanje točno in v ceno preskrbljajo tudi predmeti, kojih ni v zalogi.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštne povzetju.

Pri doposiljanju denarja po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju. 1-12

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah

ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar.

Dobiva se v odlikovani lekarni. 2-104

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg

Poštne pošiljave izvršujejo se neutegoma.

Gostilna s prenočišči „Alla

Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnega občinstva. Ponižni

104-36

P. Favero.

Teodor Slabanja

srebar V GORICI (Görz) ulica Morelli 17

se priporoča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monštrance, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne crkve omisliti razne crkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stali. Ilustrovani cenik franko.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštine franko! 1-24

Riunione Adriatica di Sicurtà

24-1 v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890

Gravnica društva gld. 4.000.000-—

Premijsna rezerva zavarovanja na življenje „ 10.754.906 91

Premijsna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1.612.910-29

Premijsna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 33.594.10

Rezerva zavarovanja proti toči „ 200.000-—

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) „ 163.786-21

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) „ 137.573-86

Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 250.000-—

Občna rezerva dobičkov „ 1.127.605-98

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši).